

**Informatienota voor de raad**

Datum 13 april 2021

|              |                                      |
|--------------|--------------------------------------|
| Onderwerp    | Zwolle Dementievriendelijke Gemeente |
| Versienummer | V2.3                                 |

Portefeuillehouder William Dogger

Informant Y Slagman - Duthler  
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling  
Telefoon 038 498 2245  
Email Y.Slagman-Duthler@zwolle.nl  
Bijlagen  
1. Motie M 6-4 - Zwolle dementie vriendelijke gemeente  
2. Informatienota voor de raad dd. 30 juli 2020  
3. Plan van Aanpak  
4. Advies Participatieraad  
5. Reactie op advies Participatieraad  
6. Overzicht beschikbare ondersteuning

**Wij stellen u voor kennis te nemen van:**

1. De voorgestelde wijze van uitvoering en daarmee de afdoening van de Motie M 6-4 van 9 maart 2020 inzake dementievriendelijke gemeente.

Datum 13 april 2021

## [Toelichting op het voorstel](#)

### **Inleiding**

Met Motie 6-4, ingediend door D66 en CDA, heeft u het college verzocht samen met ketenpartners te onderzoeken hoe Zwolle een dementievriendelijke gemeente kan worden. We hebben u in augustus met een informatienota op de hoogte gebracht van onze voorgenomen aanpak en zijn met een enthousiaste en breed samengestelde klankbordgroep aan de slag gegaan. We delen nu met u de stand van zaken.

### **Kernboodschap**

*1.1 We willen dat onze inwoners vitaal en waardig ouder kunnen worden en zo lang mogelijk, en zo normaal mogelijk, kunnen blijven meedoen.*

Dat geldt ook voor inwoners met dementie. We hebben het op dit moment over ongeveer 1700 Zwollenaren die de diagnose dementie hebben gekregen. We verwachten dat dit in 2030 is toegenomen tot 2400 inwoners. Een groot deel van deze mensen, ca. 70% woont thuis en wordt verzorgd door naasten en de belasting van deze mantelzorgers is hoog. We hebben een plan van aanpak gemaakt met partners in de stad dat enerzijds gericht is op het hebben van voldoende voorzieningen en ondersteuning en voldoende kennis en expertise in de zorg en dienstverlening, maar anderzijds ook op bewustwording en acceptatie in de Zwolse samenleving.

*1.2. Een dementievriendelijke stad wordt je samen.*

We hebben bij het opstellen van het plan van aanpak gebruik gemaakt van de kennis van verschillende organisaties die samen de Klankbordgroep Zwolle Dementievriendelijk hebben gevormd.

In de klankbordgroep zijn Alzheimer Nederland, casemanagers dementie, het regionale dementienetwerk, Wijz, ZwolleDoet!, lectoraat Windesheim, het SWT en de beleidsadviseur ouderen, mantelzorgers en vrijwilligerswerk van de gemeente Zwolle vertegenwoordigd. Inmiddels heeft de hogeschool Windesheim een lector Goed leven met dementie aangesteld en zij maakt nu ook deel uit van de klankbordgroep.

Deze klankbordgroep blijft betrokken bij de uitvoering van de activiteiten in het kader van Zwolle Dementievriendelijk.

*1.3. Wat is er nodig om een dementievriendelijke stad te zijn en wat is er al.*

Vanuit de ambitie dat Zwolle een dementievriendelijke stad wil zijn is per speerpunt met de klankbordgroep uitgewerkt wat we vinden dat daarvoor nodig is. Vervolgens hebben we met de klankbordgroep een verkenning uitgevoerd naar welke ondersteuning en activiteiten reeds beschikbaar zijn voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Dit overzicht is bijlage 6 bij deze nota.

In het plan van aanpak beschrijven we dus wat er in een dementievriendelijke stad zou moeten zijn. Sommige onderdelen zijn al gerealiseerd, sommige behoeven verbetering en sommige zaken ontbreken nog. Het plan van aanpak is bijlage 3.

Overigens kan het overzicht van wat er al is professionals en vrijwilligers helpen bij het adviseren over juiste ondersteuning en dienstverlening in de verschillende fases van het ziekteproces. Dit overzicht zal online toegankelijk worden en telkens worden aangepast aan nieuwe ontwikkelingen.

*1.4. Het plan van aanpak sluit aan bij de Hervormingsagenda.*

Datum 13 april 2021

Met dit plan van aanpak kunnen we toewerken naar een samenleving die dementie herkend, begrijpt en accepteert. Waar mensen met dementie zo lang mogelijk, zo normaal mogelijk kunnen meedoen in de samenleving, op het werk, bij de sportvereniging, in de buurt en thuis. En waarbij we voor hun ondersteuningsvraag een zo normaal en dichtbij mogelijke oplossing bieden.

Passend aanbod maakt het mogelijk dat gebruik van zwaardere zorg wordt uitgesteld of verminderd en mensen met dementie zo lang mogelijk veilig thuis kunnen wonen. Mantelzorgers van mensen met dementie zijn zwaar belast en soms zelfs overbelast. Ondersteuning van mantelzorgers is er op gericht dat deze belasting minder wordt, zodat het voor mantelzorgers mogelijk is mantelzorg te verlenen en daarbij zelf ook veilig en gezond te blijven.

#### *1.5. Het onderwerp Zwolle dementievriendelijke stad wordt onderdeel van de seniorenagenda.*

Hoewel dementie niet alleen ouderen treft, betreft dit wel het overgrote deel. Ook de betrokken mantelzorgers, hoewel niet allemaal, zijn in verhouding vaker senior. De seniorenagenda gaat over de belangrijkste vraagstukken op het gebied van seniorenbeleid en de speerpunten positieve gezondheid, wonen, meedoen, toegankelijkheid, eenzaamheid en cultuursensitiviteit uit deze agenda spelen ook een rol bij de vraagstukken rond dementie. De seniorenagenda is een dynamische agenda en daar wordt nu het onderwerp dementie aan toegevoegd. Indien wordt besloten het plan van aanpak uit te voeren zal dit dus ook onderdeel worden van de seniorenagenda.

#### *1.6. Aansluiting bij gezondheidsbeleid.*

We kunnen dementie nog niet voorkomen. Er wordt veel onderzoek gedaan naar de oorzaken van dementie en welke factoren daarbij een rol spelen en daaruit blijkt dat een ongezonde leefstijl de kans op dementie vergroot. Dan gaat het bijvoorbeeld om roken, weinig bewegen, overgewicht e.d. Dit zijn thema's waarop we ons richten met ons preventieve gezondheidsbeleid.

#### *1.7. De Participatieraad heeft een positief advies uitgebracht over het plan van aanpak.*

Enkele adviezen hebben er toe geleid de vormgeving van het plan van aanpak aan te passen of aan te vullen. Ook de overige adviezen volgen we graag op en een groot deel daarvan zullen we betrekken bij het uitvoeringsplan, als we daartoe overgaan. Twee adviezen volgen we niet op.

De adviezen t.a.v. een meldlijn of informatiepunt en het opnemen in het plan van aanpak van versterking van de samenwerking tussen casemanagers en de inwoners met dementie volgen we, mede op advies van de Klankbordgroep Zwolle Dementievriendelijk, niet op.

Als het gaat om informatie voor onze inwoners dan willen we er in Zwolle voor kiezen informatie zo dicht mogelijk bij onze inwoners met, en zonder dementie brengen. Dat betekent dat we verschillende informatiepunten zullen willen inrichten, zowel fysiek als digitaal. Voor wat betreft een meldpunt, om problemen bij het "dwalen" te voorkomen, willen we juist dat inwoners mensen met dementie herkennen en weer op weg helpen of, als dat niet lukt de politie te bellen. De samenwerking met de politie kan wellicht worden verbeterd, dit willen we gaan onderzoeken, we denken daarbij bijvoorbeeld aan een "dwaallijst", waar elders ervaring mee is opgedaan. Ook digitale mogelijkheden willen we verkennen.

Versterking van de samenwerking tussen de casemanager dementie en de inwoner met dementie nemen we niet op. Deze samenwerking is de basis voor het werk van de casemanager. Door goede communicatie willen we bevorderen dat de inwoner met dementie en zijn mantelzorger wel eerder in contact komen met de casemanager.

Voor de volledige beantwoording verwijzen we naar bijlage 5.

Datum 13 april 2021

**Consequenties**

Als we dit plan van aanpak gaan uitvoeren dan richten we ons op de speerpunten:

- Voorzieningen voor thuiswonende mensen met dementie
- Voorzieningen en ondersteuning voor mantelzorgers
- Kennis en expertise bij professionals in de zorg en dienstverlening
- Bewustwording in de Zwolse samenleving
- Samenwerking tussen organisaties en organisaties en mantelzorgers
- Voorzieningen in de openbare ruimte.

Prioritering zal plaatsvinden in samenspraak met de klankbordgroep.

WijZ en ZwolleDoet! zijn de partijen die dit plan verder kunnen operationaliseren binnen onderstaande financiële kaders. Zij kunnen bij de uitwerking van dit plan goed aansluiten bij de dienstverlening die ze al uitvoeren in de stad en kunnen aanvullend op elkaar werken en zijn logische verbinders voor de netwerkpartners. Bij uitvoering van dit plan van aanpak gaat WijZ zich vooral bezig houden met de aanjaagfunctie en het vergroten van het aanbod ZwolleDoet! zou zich vooral richten op mantelzorgondersteuning, vrijwilligers, lotgenotencontacten, scholing en trainingsaanbod. Samen Zwolle kan benut kunnen worden voor communicatie/(digitale) pr uitingen.

**Financiën**

De bedragen die nodig zijn als we dit plan van aanpak gaan uitvoeren worden voor de jaren 2021, 2022 en 2023 geraamd op

|                                            | 2021   | 2022   | 2023   |
|--------------------------------------------|--------|--------|--------|
| personele inzet                            | 34.000 | 68.000 | 68.000 |
| trainingen, communicatie e.d. communicatie | 6.000  | 7.000  | 7.000  |
| totaal                                     | 40.000 | 75.000 | 75.000 |

De benodigde investering voor 2021 wordt meegenomen bij de berap 2021-1.

Voor 2022 en 2023 worden de benodigde middelen afgewogen bij de begroting 2022, als onderdeel van de Seniorenagenda.

**Communicatie**

Indien wordt besloten tot uitvoering van het plan van aanpak wordt een persbericht uitgegeven waarin we melden dat we aan de slag gaan met het uitvoeren van het plan van aanpak om Zwolle dementievriendelijker te maken en wat daarin de speerpunten zijn.

**Vervolg**

Het plan van aanpak kan door WijZ en ZwolleDoet! geoperationaliseerd worden in een werkplan. Dit werkplan betreft de jaren 2021, 2022 en 2023. Omdat de financiering is opgeknipt wordt in de uitvoering ook een tweedeling gemaakt. Deze tweedeling wordt opgesteld met de uitvoerders en afgestemd met de klankbordgroep Zwolle dementievriendelijke stad.

Bij de afweging kijken we naar:

- prioriteit
- wat kan per 2022 worden ingebed in regulier aanbod zonder kosten

Datum 13 april 2021

- we investeren alleen als inzet alleen voor 2021 ook wat oplevert, dus geen “weggegooid geld” is als het niet kan worden voortgezet.

We sluiten bij de uitvoering van het plan van aanpak aan bij bestaand aanbod en samenwerkingen zodat we zoveel mogelijk structureel kunnen onderbrengen zonder of met zo min mogelijk extra kosten.

In 2023 zullen we evalueren en aan de raad rapporteren.

Verwacht mag worden dat het zijn van een dementievriendelijke stad ook onderhoud behoeft. Wat daar voor nodig zal zijn is nu nog niet duidelijk. Bij de evaluatie van het plan van aanpak zal dit worden meegenomen.

Ook zijn er aanbevelingen opgenomen in het plan van aanpak die buiten de expertise van WijZ en ZwolleDoet!, en ook buiten die van de klankbordgroep vallen zoals bijvoorbeeld ten aanzien van openbaar vervoer of huisvesting. Onderzocht zal worden waar deze onderwerpen kunnen worden belegd en welke financiering dat eventueel vraagt. Ook hierover zal bij de evaluatie van het plan van aanpak duidelijkheid verschaft kunnen worden.

### **Openbaarheid**

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

Interim-secretaris, Liesbeth Borsboom